

maal om de to nederste Klassers Gjenoprettelse, er der derimod Meningsforstjæl tilstede med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt den ved Loven af 1871 indførte Uedelning af Undervisningen bør vedblive eller opgives, idet kun enkelte have udtalt sig for at forlade den, medens de fleste ere tilbøjelige til at fastholde den som hvilende paa en sund og tidsvarende Tanke, dog at den gjenføres paa en anden Maade end nu. Hovedsækkens ved denne ere først, at Delingen indtræder for tidlig, i Virkeligheden allerede i 3die Klasse, saa at 13—14 Aars Drengen, hvis Evner og Aandsretning ofte hverken kan selv eller Forældrene eller Skolen endnu kende tilstrækkelig, maa tage Bestemmelse om sit fremtidige Fagstudium, dernæst at man i de to øverste Klasser ved at lade Latin og Mathematik helt bortfalde, henholdsvis for det mathematisk-naturvidenskabelige og for det sproglig-historiske Kursus, netop har udelukket de Fag fra den paagældende Undervisning, der, efter deres Natur og naar de virkelig skulle hævede deres Betydning som Led i den almindelige Dannelse, mindre end de fleste andre taale at lægges tilside paa et saa tidligt Alderstrin, hvortil kommer, at deres Udelukkelse medfører ikke ubetydelige Hindringer og Ulemper for Fællesskabet i den øvrige Undervisning. Disse Fags Afslutning sker nu samtidigt med, at der maa arbeides paa andre Fordringers Tilfredsstillelse, og ved Prøven i den kan der bides paa mangelfuld Kundskab i det af disse Fag, der afsluttes, ved større Dygtighed i de andre, Lydsk, Geografi og Naturhistorie. Til lige er den Karaktersum, der giver Ret til Oprykning (16 for 5 Fag), saa ringe, at der ikke hører meget til at slippe igennem. Omfanget af de mathematiske Kundskaber, som kræves af de sproglig-historisk Studerende, er i og for sig antagelig, men den tidlige Afslutning deraf er uheldig, thi vel ere disse Kundskaber delvis ialfald bestemte til at glemmes af denne Retnings Studerende, men først efter at de have sat Frugt, og Modtageligheden for Matematikens befrugtende Indflydelse er sjælden udviklet tilstrækkelig ved Udgangen af fjerde Klasse. Rigtignok afslutte Realisterne ogsaa dette Fag, men enten tilendebringe de ganske deres boglige Uddannelse og saa skulle de i Mathematiken have et Grundlag for en Udvikling i praktisk Retning, hvortil Manden vel kan være moden saa tidlig, eller ogsaa fortsætte de den med videre gaende Læsning i samme Retning (Polyteknikere, Skovbrugsstuderende, Landinspektører). For de Studerende af den sproglig-historiske Retning danner derimod denne begrænsede mathematiske Kundskab et Led i Grundlaget for en højere almindelig Dannelse og tjener Udviklingen af en Side af Lænkningen, som er uundværlig under ethvert dybere gaende Studium. Men til at erhverve dette Udbytte ere Disciplene ved Udgangen af fjerde Klasse ikke modne nok, og hvad de have lært, glemmes allfor hurtigt; den større Moden-

hed, som skulde sætte dem i Stand til at vinde Frugt af deres Kundskab, kommer først bagefter. Bevidstheden herom svækker Læreren's Iver, fordi han ser sit mest Arbejde spildt, og dette virker igjen paa Disciplenes Flid og Interesse. De skadelige Følger heraf ville i Tiden ikke udeblive. Den Sum af mathematisk Indsigt, som Skoleloven af 1850 dog efterhaanden fik indpødet den studerende Verden, vil forsvinde. Men i Skolen mærkes Følgerne allerede ved Undervisningen i Naturlære i femte og sjette Klasse. Saa snart Disciplene have begyndt at glemme — og Fordommen imod Mathematik er altid stærk nok til ofte at gøre Forglemmelsen til noget næsten Fortjenstligt —, kan Læreren ikke benytte Mathematiken som Hjælpemiddel til en lettere og fuldstændigere Oversigt, uden først at overvinde Modstanden, og han vil føle, at Disciplenes Come til at tænke over Størrelser sjælden er udvillet nok til at magte en fuldstændig Forstaaelse af Naturen. Undervisningen bliver mindre frugtbar, og Discipelen faar et Hul i sin aandelige Udvikling. Livlige unge Mennesker, der med Interesse følge Forsøgene, lytte til Meddelelsen om nye og eiendommelige Fakta, tilegne sig en vis Færdighed i at gjengive de korte Forklaringer og derved slippe vel fra Examen i dette Fag, tro let at forstaa mere end de gjøre og vænne sig til at tale om Ting, som de kun opfatte overfladisk. Hvad Latinen angaar, saa kan maaske det Pensum Latin og den Forfatterlæsning, som er gjenmeget ved Udgangen af fjerde Klasse, være et tilstrækkeligt Grundlag for de mathematisk-naturvidenskabelig Studerende i Almindelighed. De ere maaske heller ikke saa udsatte for at glemme Enkeltheder saa let, fordi Ungdommen overhovedet er mere modtagelig for Sprog end for Mathematik. Men desuagtet glemmes der efter en forbausende Maalestok og det egentlige Udbytte af Undervisningen, en mere lutret Sprogans, som igjen virker tilbage paa Tilegnelsen af andre Sprog og paa Moversmaalet, kan i den unge Alder ikke opnaas. Mangfoldige latinske Gloser og Enkeltheder af den latinske Sproglære, som kunde være til Lettelse ved Undervisningen i Fransk, glemmes snart, og denne Undervisning finder ikke nær saa frugtbar Jordbund som hos de Studerende af den anden Retning, saa at Skolen ogsaa i denne Henseende kan iagttage Virkningerne af den for tidlige Afslutning. Ligesom denne Ordning ikke er heldig for selve Undervisningens rette Fremme, saaledes lægger den ogsaa ved sine Bestemmelser om 4de Klasse's Hovedexamen, der har faaet større Betydning end hvilkensomhelst af de andre Klasse's Hovedexamen, et stærkere Tryk paa Drengene i 14—16 Aars Alderen end nødvendigt; og just denne Alder er, som ovenfor berørt, vistnok den mindst flikkede til anspændt aandeligt Arbejde. Gjøres denne Examen, væsentligst ialfald, til en almindelig Aarsexamen, vil derved den forcerede